

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobkyně: J. A., st. příslušnost Ghanská republika

zastoupené advokátem JUDr. Hugem Körblem
sídlem Hybernská 1007/20, Praha

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023, čj. MV-54798-4/SO-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je státní příslušnicí Ghanské republiky a požádala o vydání dlouhodobého víza za účelem studia na území České republiky. Byla přijata ke studiu bakalářského oboru Economics and Management na Mendelově Univerzitě v Brně (období 1. 2. 2023 - 31. 1. 2026). Ministerstvo vnitra žalobkyni přípisem ze dne 26. 1. 2023, čj. OAM-14194-7/DV-2022, informovalo, že jí dlouhodobé vízum neuděluje.

2. Žalobkyně požádala o nové posouzení důvodů neudělení víza, načež žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“) její žádosti nevyhověla. Potvrdila, že je tu přinejmenším jeden ze dvou důvodů pro neudělení dlouhodobého víza uvedených ministerstvem – žalobkyně nemá dostatek finančních prostředků. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobkyně u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 19. 5. 2023.

II. Argumentace žalobkyně

3. Žalobkyně navrhuje napadené rozhodnutí zrušit. První jeho vadou je vnitřní rozpornost a tedy nepřezkoumatelnost. Žalovaná totiž na jedné straně souhlasí s posouzením ministerstva, na straně druhé podřadila případ pod jiné ustanovení zákona. Už v žádosti o nové posouzení žádosti žalobkyně namítala, že prvostupňový orgán podřadil dva důvody pro neudělení víza pod jedno ustanovení. Žalovaná to ignorovala.
4. Dále žalovaná věc nesprávně právně posoudila. V prosinci 2022 žalobkyně dokládala své příjmy, které zcela odpovídaly tehdejší zákonné úpravě. Situace žalobkyně nebyla jednoduchá, protože kurz ghanského cedi se v prosinci měnil a výkyvy byly značné – například 1,698 nebo naopak 2,52. Pro výpočet navíc žalovaná nepoužívala kurz vyhlášený Českou národní bankou, ačkoliv na něj sama odkazovala, ale kurz dle webových stránek www.kurzy.cz. Navíc žalovaná vyhodnotila podmínku dostatečnosti finančních prostředků podle úpravy účinné od ledna 2023, ačkoliv žalobkyně své příjmy dokládala v prosinci 2022. A není ani jasné, proč žalovaná použila zvolený den přepočtu. Nový výpis z bankovního účtu z roku 2023 přitom žalovaná nevzala v potaz.

III. Argumentace žalované

5. Žalovaná navrhuje podanou žalobu odmítnout, neboť proti napadenému rozhodnutí není žaloba přípustná. I věcné námitky žalobkyně jsou však nedůvodné a shodují se s námitkami vyřádanými v napadeném rozhodnutí.

IV. Řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem

6. Krajský soud nejprve rozhodl rozsudkem ze dne 21. 12. 2023, čj. 30 A 48/2023-48, tak, že žalobkyni vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil. Nezpochybnil, že správní orgán má při přepočtu zahraniční měny na české koruny vycházet ze skutkového a právního stavu v době vydání svého rozhodnutí (zde bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno dne 26. 1. 2023). V tomto směru tedy žalobkyni za pravdu nedal a ztotožnil se s tím, že rozhodující pro posouzení věci byla částka existenčního minima stanovená příslušnými předpisy pro rok 2023 a že přepočet ghanských cedi na české koruny měl proběhnout podle kurzu platného v lednu 2023. Vytkl však správním orgánům dvě pochybení.
7. Za prvé, při přepočtu zahraniční měny na české koruny by měly správní orgány v případě volatilních kurzů (které jsou typické i pro ghanskou měnu) brát v potaz spíše průměrné kurzy vyhlášené pro určitý měsíc, čtvrtletí či celý rok, než kurzy platné pro určitý konkrétní den. V opačném případě je totiž cizinec vystaven značné míře nejistoty. V nynější věci však správní orgány vycházely z kurzu stanoveného pro určitý konkrétní den předcházející o několik dnů datu vydaného rozhodnutí.
8. Za druhé, správní orgány by měly pro zjišťování směnných kurzů využívat přednostně oficiální zdroje, jakým je například Česká národní banka, spíše než zdroje neoficiální.

V nynější věci správní orgány bez jakékoliv argumentace zvolily kurzy dle komerční webové stránky www.kurzy.cz, aniž by vysvětlily, proč místo toho raději nepoužily kurz vyhlášený ČNB.

9. Toto rozhodnutí však zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 5. 2024, čj. 9 Azs 39/2024-33. Zčásti se s krajským soudem shodl. Vyšel z toho, že zákon o pobytu cizinců sice nestanoví způsob, jakým by měly být prostředky v cizí měně přepočteny na českou měnu pro účely jejich srovnání s požadovanou částkou, „nedostatek zákonné úpravy ovšem neznámá, že správní orgán může při posuzování žádosti postupovat libovolně. Právní otázka, jaký kurz měl být použit a k jakému dni měl být tento přepočet učiněn, musí mít řešení odpovídající zákazu libovůle, jehož ústavní základ lze spatřovat v principu demokratického právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky.“ Doplnil právní argumentaci krajského soudu v tom směru, že jedinou zákonnou úpravu použitelného kurzu devizového trhu obsahuje § 35 písm. b) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Neexistuje naopak žádná obecná úprava, která by umožňovala použít kurz získaný z jiného zdroje, např. kurz mezibankovního trhu. Uzavřel pak shodně s krajským soudem, že „v souladu s požadavkem na předvídatelnost práva proto musí mít přednost kurz vyhlášený Českou národní bankou“. Upřesnil však, že „přednostní použití jiného kurzu by přicházelo v úvahu jen za předpokladu, že tak stanoví zvláštní zákon nebo půjde o takovou cizí měnu, jejíž kurz Česká národní banka nevyhláší“.
10. Ve zbytku však Nejvyšší správní soud vyjádřil názor odlišný. Neztotožnil se s východiskem krajského soudu, že by měly správní orgány vycházet ze skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí. Naopak, při přepočtu prostředků v cizí měně na českou měnu mají použít „kurz platný ke dni podání žádosti, případně pro den, kdy žadatel v průběhu řízení předložil nový výpis z účtu, umožňuje-li zákon správnímu orgánu k němu přihlídnout“. Právní jistota žadatele je podle Nejvyššího správního soudu „zaručena již tím, že žadatel může vycházet z kurzu platného v den podání žádosti, který se uplatní i při rozhodování o ní. Požadavek na použití průměrného kurzu, u něhož není zřejmá délka rozhodného období a do něž může být přinejmenším zčásti zahrnuta i doba po podání žádosti, naopak k právní jistotě žadatele nijak nepřispívá.“
11. Krajský soud v Brně rozhodl ve věci samé znovu bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran po zrušení předchozího rozsudku Nejvyšším správním soudem jednání nepožadovala.

V. Nové posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba **není důvodná**.

Žaloba je přípustná a napadené rozhodnutí je přezkoumatelné

13. Krajský soud setrvává na těch svých závěrech, které vyjevil v předchozím rozsudku a Nejvyšší správní soud je ve svém kasačním rozhodnutí nijak nerevidoval. Na odůvodnění svého předchozího rozsudku tak krajský soud v těchto otázkách odkazuje. V první řadě se to týká výchozího předpokladu, že podaná žaloba je přípustná, a to navzdory výluce ze soudního přezkumu zakotvené v § 171 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (pro bližší argumentaci srov. body 8–15 předchozího rozsudku). A i nadále má krajský soud za to, že napadené rozhodnutí není vnitřně rozporné (jak vysvětlil v bodech 16–21 svého předchozího rozsudku).

Právní úprava

14. Podle § 31 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, je k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů cizinec povinen předložit prostředky k pobytu na území (s odkazem na § 13). Ustanovení § 13 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, stanoví, že v případě pobytu delšího než 30 dnů musí cizinec prokázat prostředky k zajištění pobytu na území ve výši 15násobku částky existenčního minima s tím, že se za každý celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o dvojnásobek částky existenčního minima. Konkrétní výši měsíčního existenčního minima stanoví § 5 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, přičemž tato částka se logicky mění. Do konce roku 2022 činila 2 980 Kč, zatímco od 1. 1. 2023 jde o částku 3 130 Kč.

Skutková zjištění

15. Žalobkyně měla v úmyslu setrvat na území České republiky po dobu jednoho roku, proto musela mít na účtu částku na zajištění obživy na dvanáct měsíců. Její konkrétní výše vychází z částky existenčního minima. Kdyby bylo směrodatné existenční minimum 2 980 (v době podání žádosti v roce 2022), pak by musela mít žalobkyně na útraty během pobytu celkem 110 260 Kč. Pokud by byla rozhodná částka existenčního minima 3 130 Kč (2023), pak by žalobkyně musela disponovat částkou 115 810 Kč.
16. Ke své žádosti podané dne 16. 11. 2022 přiložila žalobkyně výpis z účtu vedeného na její jméno za období 1. 8. 2022 – 7. 11. 2022 (**první výpis z účtu**, viz 12–15 správního spisu), podle kterého se po celý srpen pohyboval zůstatek na účtu okolo 10 000 ghanských cedi (dále jen „GHS“) a teprve od listopadu na něj žalobkyni postupně začaly přicházet větší finanční prostředky, takže ke dni 7. 11. 2022 činil zůstatek na účtu 79 751 GHS. Ministerstvo vnitra si chtělo ověřit, že má žalobkyně na účtu stále dostatek prostředků a vyzvalo ji v prosinci 2022 k doložení aktuálního výpisu. Žalobkyně dne 21. 12. 2022 doložila druhý výpis z účtu za období 1. 11. 2022 - 21. 12. 2022 (**druhý výpis z účtu**, viz č. l. 27–31 správního spisu). Vyplývá z něj, že po 7. 11. 2022 žalobkyně na svůj účet peníze dostávala i je čerpala, přičemž nejvyšší stav byl 101 705 GHS ke dni 5. 12. 2022 a nejnižší stav 56 313 GHS ke dni 14. 12. 2022. Dne 20. 12. 2022, tedy po výzvě ministerstva, byla na účet vložena částka 3 000 GHS. Konečný zůstatek ke dni 21. 12. 2022 činil 60 124 GHS. K žádosti o nové posouzení podané dne 23. 2. 2023 přiložila žalobkyně třetí výpis z účtu za období 22. 11. 2022 – 16. 2. 2023 (**třetí výpis z účtu**, viz č. l. 56–59 správního spisu), podle kterého ke dni 16. 2. 2023 měla zůstatek ve výši 74 348 GHS. Třetí výpis však správní orgány nebraly v potaz a vyšly z částky 60 124 GHS, kterou převedly kurzem zveřejněným na webu www.kurzy.cz platným ke dni 23. 1. 2023 na 109 882 Kč. A jelikož měla podle nich žalobkyně disponovat alespoň částkou 115 810 Kč, vízum žalobkyni neudělily.
17. Jak uvedl už Nejvyšší správní soud v bodě 32 svého kasačního rozsudku, je obecně známou skutečností, že u běžně obchodovaných měn vyhláší Česká národní banka kurz každý pracovní den po 14.30 s platností pro aktuální pracovní den a pro případnou následující sobotu, neděli či státní svátek. U kurzů ostatních měn vyhláší Česká národní banka kurz poslední pracovní den v měsíci s platností pro celý následující měsíc. Krajský soud k tomu dodává, že ghanský cedi patří právě mezi tyto „ostatní měny“, pro něž se vyhláší kurz platný vždy pro celý následující měsíc.
18. Žalovaná založila do správního spisu údaj o kurzu pro převod ghanského cedi vyhlášeném Českou národní bankou, ovšem pouze ten, který platil pro měsíc leden 2023 (viz č. l. 63–64

správního spisu). Kurzy vyhlášené a platné pro předchozí měsíce sice žalovaná zjišťovala, jak vyplývá ze str. 8 napadeného rozhodnutí, ale z internetu je nevytiskla a do spisu nezaložila. To však není na překážku posouzení věci. Žalobkyně totiž v žalobě na straně 4 výslovně uznala, že v napadeném rozhodnutí je správně uvedeno, že kurz vyhlášený Českou národní bankou pro měsíc prosinec 2022 činil 1,698 Kč. Pro soud tak jde o skutečnost, která není mezi stranami sporná a není proto třeba ji dokazovat.

Vada řízení neměla vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí

19. I zde nejprve krajský soud odkáže na východisko svého předchozího rozsudku, které Nejvyšší správní soud při kasačním přezkumu výslovně nezpochybnil, tedy že žalovaná postupovala správně, když vzala za rozhodný stav žalobkynina bankovního účtu vyplývající z druhého výpisu, tj. 60 124 GHS, a ke třetímu výpisu z účtu předloženému až v rámci nového posouzení žádosti již nepřihlížela, neboť nebyl s ohledem na okolnosti vypovídající (body 33–34 předchozího rozsudku). Krajský soud k tomu jen dodává, že neshledal žádný zákonný důvod, pro který by správní orgán nemohl přihlédnout k dodatečně předloženému druhému výpisu z účtu, který si sám od žalobkyně v průběhu posuzování žádosti vyžádal, aby ověřil, zda finanční prostředky neměla na účtu uloženy pouze krátkodobě a účelově ve chvíli podání žádosti. Naopak v případě třetího výpisu z účtu, který žalobkyně předložila z vlastní iniciativy až v řízení o novém posouzení důvodů pro neudělení víza, krajský soud doplňuje, že nebylo možno z něj vycházet (též) proto, že tomu bránil § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který uvádí: „*Důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza ...*“
20. Zbývá tak posoudit jen otázku, zda správní orgány částku 60 124 GHS správně převedly na české koruny a zda ji porovnaly se správnou výší životního minima. Z kasačního rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 9 Azs 39/2024-33 vyplývá, že správní orgány při tom ve dvou ohledech pochybily. Za prvé, pro přepočet ghanských cedi na české koruny měly použít kurz vyhlášený Českou národní bankou, nikoliv kurz získaný z jiného zdroje (zde z komerčního webu www.kurzy.cz). A za druhé, rozhodný měl být kurz platný ke dni, kdy byl správnímu orgánu předložen (druhý) výpis z účtu.
21. Vynásobíme-li částku 60 124 GHS výše zmiňovanou hodnotou 1,698 (měnový kurz vyhlášený ČNB pro měsíc prosinec 2022), docházíme po zaokrouhlení k částce 102 091 Kč. Ať už bychom ji porovnali s potřebnou částkou vycházející z existenčního minima pro rok 2022 (110 260 Kč) nebo pro rok 2023 (115 810 Kč), v obou případech je zcela zřejmé, že jde o zůstatek nedostačující. Ačkoliv se tedy žalovaný dopustil výše uvedených pochybení, výsledné posouzení, ke kterému dospěl, bylo správné. Žalobkyně vskutku nesplnila jednu z podmínek pro udělení dlouhodobého víza zakotvenou v § 31 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, tedy neprokázala, že má dostatečné prostředky k zajištění pobytu na území České republiky.
22. Z toho důvodu soud uzavírá, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, byl v rozporu se spisy, resp. v nich neměl oporu. Tato vada řízení však neměla vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí, protože i při správně provedeném převodu ghanských cedi na české koruny by zjištěný skutkový stav a výsledek řízení pro žalobkyni nemohl být jiný.

VI. Náklady řízení

23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 9. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu